

VLAAMSE GEMEENSCHAPSCOMMISSIE

DE RAAD

ZITTING 2009-2010

14 DECEMBER 2009

Beleidsnota Brussel 2009-2014, ingediend bij het Vlaams Parlement door de heer Pascal Smet, Vlaams minister van Onderwijs, Jeugd, Gelijke Kansen en Brussel

VERSLAG

namens de Samenwerkingscommissie VGC – Vlaamse volkvertegenwoordigers gekozen in het Brussels hoofdstedelijk gewest
uitgebracht door de heer Herman Mennekens en mevrouw Yamila Idrissi

Hebben aan de werkzaamheden van de Commissie deelgenomen:

VGC: mevrouw Carla Dejonghe, voorzitter, de heer Fouad Ahidar, mevrouwen Sophie Brouhon, Bianca Debaets, Brigitte De Pauw, de heren Paul De Ridder, Herman Mennekens, mevrouwen Annemie Maes, Elke Roex, de heren Jef Van Damme, Walter Vandenbossche, mevrouwen Elke Van den Brandt en Greet Van Linter

Vlaamse volksvertegenwoordigers: de heren Paul Delva, Sven Gatz en mevrouw Yamila Idrissi

Dames en heren,

Op 14 december 2009 vergaderde de Samenwerkingscommissie VGC – Vlaamse volksvertegenwoordigers gekozen in het Brussels hoofdstedelijk gewest. De heer Pascal Smet, Vlaams minister van Onderwijs, Jeugd, Gelijke Kansen en Brussel gaf een toelichting bij de Beleidsnota Brussel 2009-2014.

De heer Herman Mennekens en mevrouw Yamila Idrissi worden aangeduid als verslaggever. De heren René Coppens en Dominiek Lootens-Stael zijn verontschuldigd.

Het voltallige College was tijdens de vergadering aanwezig.

1. Toelichting door Vlaams minister Pascal Smet

Het is met veel plezier en overtuiging dat Vlaams minister Pascal Smet in de VGC zijn beleidsnota Brussel toelicht. Deze beleidsnota geeft richting aan het Brusselbeleid dat hij samen met zijn collega's in de Vlaamse Regering zal uitstippelen tot 2014.

Twee begrippen staan centraal in deze beleidsnota: samenwerking en betrokkenheid.

Als Brusselaar gelooft de minister - en velen met hem – dat samenwerking de belangrijkste sleutel is voor de toekomst van deze stad. De vele uitdagingen waar Brussel voor staat vragen om een structurele dialoog over synergie en samenwerking van de Vlaamse én de Franse Gemeenschap met het Brussels Hoofdstedelijk Gewest. Als Vlaams minister voor Brussel wil de heer Smet er de komende jaren voor zorgen dat de Vlaamse aanwezigheid in Brussel zich vooral vertaalt als een Vlaamse betrokkenheid in die uitdagingen waar Brussel voor staat. Het is zijn overtuiging dat de Vlaamse overheid een geëngageerde rol moet opnemen in een gemeenschappelijk toekomstproject voor Brussel en zorgt voor een positieve band tussen Vlaanderen en Brussel.

Vooraleer in te gaan op de concrete beleidsaccenten worden de contouren geschetst waarbinnen het Brusselbeleid van de Vlaamse Regering vorm krijgt.

Het Brusselbeleid van de Vlaamse Regering ontvouwt zich in drie onderdelen:

- het horizontale Brusselbeleid van de gehele Vlaamse Regering,
- het verticale Brusselbeleid van de Vlaamse minister voor Brussel,
- de voogdij over de Vlaamse Gemeenschapscommissie.

Het horizontale Brusselbeleid

Het horizontale Brusselbeleid is het beleid dat door de Vlaamse Regering wordt ontwikkeld en een impact heeft op Brussel. Dit gebeurt het meest direct op het vlak van de gemeenschapsbevoegdheden, maar indirect ook op het vlak van de gewestbevoegdheden waar er een interregionale dimensie speelt, bv. inzake werkgelegenheid, mobiliteit of ruimtelijke ordening. Op deze drie terreinen beoogt de Vlaamse Regering een doorgedreven partnerschap met het Brussels Hoofdstedelijk Gewest, vanuit de overtuiging dat dit tot een win-winsituatie kan leiden waar beide gewesten de vruchten van plukken. Een positief imago van Brussel in Vlaanderen is hierbij van groot belang.

Als men de berichtgeving in de media van de voorbije uren mag geloven inzake Acquisis, zal het imago van Brussel in Vlaanderen een flinke deuk krijgen.

Om ervoor te zorgen dat de Vlaamse ministers bij het ontwikkelen van hun beleid integraal rekening houden met Brussel hanteert de Vlaamse Regering twee instrumenten: de Brusseltoets en de Brusselnorm.

De Brusseltoets houdt in dat de Vlaamse Regering zich bij de ontwikkeling van haar beleid telkens de vraag stelt welke implicaties dit heeft op het Brusselse terrein.

Met de Brusselnorm wordt een ambitie uitgesproken. De Brusselnorm komt erop neer dat de Vlaamse Gemeenschap voor haar Brusselbeleid 30% van de Brusselse bevolking als haar doelgroep beschouwt voor lokale voorzieningen, wat ongeveer overeenkomt met 5% van de Vlaamse bevolking.

Om de financiële input van het Brusselbeleid zichtbaar te maken zal minister Pascal Smet zijn collega's voorstellen om een Brusselcoëfficiënt in de begroting in te schrijven die toelaat om op regelmatige tijdstippen de financiële input van de Vlaamse overheid in Brussel te kunnen nagaan.

Het verticale Brusselbeleid

Bovenop het reguliere beleid geeft Pascal Smet als Vlaams minister voor Brussel aanvullende en specifieke impulsen in domeinen als welzijn, gezondheid, onderwijs, jeugd, cultuur, media, communicatie, city marketing en taalbeleid. Dit gebeurt via de algemene uitgavenbegroting van de Vlaamse Gemeenschap door middel van convenanten met ad nominatim ingeschreven organisaties en via projecten en impulssubsidies.

Daarnaast is er nog het Vlaams Brusselfonds. Dit is een impulsfonds waarmee een brede waaier van projecten en initiatieven rond welzijn, cultuur en onderwijs wordt gefinancierd. Die initiatieven zijn complementair aan het inclusief gemeenschapsbeleid en beogen de uitbouw van een kwalitatief, bereikbaar en zichtbaar netwerk van Vlaamse gemeenschapsvoorzieningen in de hoofdstad.

In 2009 werd met het verticale Brusselbeleid een bedrag van 59 miljoen euro vanuit Vlaanderen in Brussel geïnvesteerd.

De voogdij over de Vlaamse Gemeenschapscommissie

Tot slot is er de voogdij die de Vlaamse Regering uitoefent over de Vlaamse Gemeenschapscommissie en de financiële dotatie die jaarlijks verleend wordt.

De Vlaamse Regering blijft de Vlaamse Gemeenschapscommissie als een prioritaire partner beschouwen, zoals dat ook in het verleden het geval was. In de beleidsnota Brussel wordt daarom veelvuldig en consequent verwezen naar de Vlaamse Gemeenschapscommissie, onder meer bij de verschillende gezamenlijke projecten die de Vlaamse Regering op de sporen zet, zoals Muntpunt en het Huis voor Gezondheid. De Vlaamse Regering neemt de hele coördinatie van het Muntpunt op zich, maar dit wil niet zeggen dat de VGC er niet bij betrokken wordt.

In de beleidsverklaring van de Vlaamse Gemeenschapscommissie vond minister Smet evenwel geen enkele verwijzing naar dat partnerschap terug. De Vlaamse Gemeenschap wordt er bij gezamenlijke projecten geen enkele keer vernoemd. Maar de spreker wil er bij de start van de legislatuur nog

van uit gaan dat het een vergetelheid betreft en dat het College de komende jaren wel de kracht van de samenwerking tussen de Vlaamse Overheid en de VGC zal inzien en correct zal vermelden.

De rol- en bevoegdheidsverdeling tussen de Vlaamse Overheid en de Vlaamse Gemeenschapscommissie moeten de komende jaren samen onder de loep worden genomen. Minister Smet nodigt de VGC uit om op basis van een kerntakendebat klare afspraken te maken over de rol, de opdracht en de financiering van elkeen, in functie van een partnerschap. Dit kerntakendebat is een noodzakelijke stap om een slagkrachtig en coherent Vlaams beleid in Brussel te kunnen voeren.

In het Vlaamse regeerakkoord werd vooropgesteld dat hiertoe een “Task Force Brussel” wordt opgericht, met daarin enerzijds de functioneel bevoegde ambtenaren van de departementen en agentschappen van de Vlaamse Overheid en anderzijds ambtenaren van de VGC. Ze zal onder de leiding staan van een secretaris-generaal van de Vlaamse Overheid. Deze Task Force Brussel is een overlegstructuur waarbinnen informatie-uitwisseling plaatsvindt en formele afspraken kunnen worden gemaakt. Ze zal zowel specifieke thema’s (onderwijs, welzijn & gezondheid, cultuur) als domeinoverschrijdende onderwerpen aanpakken en zal voorstellen formuleren tot structurele verbetering van de samenwerking, die worden voorgedragen aan de Vlaamse Regering en het College van de VGC.

Aan de Vlaamse administratie werd intussen de opdracht gegeven om een nota op te stellen waarin enerzijds een voorstel wordt geformuleerd voor het vormelijke functioneren van de Task Force (samenstelling, vergaderritme, duur, vergaderwijze, rapporteringswijze,...) en anderzijds de inhoudelijke vraagstukken worden opgelijst die er zouden kunnen worden behandeld.

Voorafgaand aan de opstart van de Task Force zal een politiek overleg plaatsvinden tussen het College van de VGC en leden van de Vlaamse Regering over het einddoel van de werkzaamheden van de Task Force. Het is belangrijk dat bij de start goed omschreven wordt op welke vragen de Task Force een antwoord of voorstellen moet formuleren.

“Task Force Brussel” zal onder de leiding staan van een secretaris-generaal van de Vlaamse Overheid, maar de spreker is er van overtuigd dat er heel

nauw samengewerkt zal worden met de leidend ambtenaar van de VGC.

Vervolgens licht Vlaams minister Pascal Smet de beleidsnota Brussel 2009-2014 toe.

In de beleidsnota Brussel zijn zeven uitgangspunten als een rode draad aanwezig:

- 1) Vlaanderen voor Brussel
- 2) Brussel voor Vlaanderen
- 3) Vlaanderen in Brussel
- 4) Brussel in Vlaanderen
- 5) Nederlands in Brussel
- 6) Samenwerking in Brussel
- 7) Intercultureel Brussel

Hij noemt deze horizontale uitgangspunten de “7 labels van het Vlaamse Brusselbeleid”. Organisaties, projecten en initiatieven die vanuit het Vlaamse Brusselbeleid worden opgezet of ondersteund, dragen expliciet of impliciet in hun werking meerdere van deze labels.

1. Vlaanderen voor Brussel

De eerste vraag die de Vlaamse Regering zich stelt is wat Vlaanderen voor Brussel kan betekenen bij het uitoefenen van haar gemeenschapsbevoegdheden? Minister Smet ziet Vlaanderen als een partner in het aanpakken van de grote maatschappelijke en sociaal-economische uitdagingen waar de grootstad Brussel voor staat.

Hij hecht in deze context veel belang aan een sterke dialoog met het middenveld. Het is iets waar de VGC sinds jaar en dag een sterke traditie in heeft. Ook voor de beleidsplanning van de Vlaamse Overheid kan het een verrijking zijn om die dialoog te versterken.

Daarnaast legt hij een extra accent op armoedebestrijding, waarrond voor het eerst binnen de Vlaamse Regering een coördinerende bevoegdheid werd gecreëerd. Gezien de omvang van de armoedeproblematiek in Brussel lijkt het me belangrijk dat Vlaanderen zich hiervoor ook inzet, in overleg met de Brusselse beleidsverantwoordelijken.

De complexe institutionele context waarin het beleid in Brussel vorm krijgt, noodzaakt tot inspanningen om een overzichtelijk, coherent en slagkrachtig beleidsinstrumentarium te hanteren. De Vlaamse Gemeenschap zorgt hiervoor door:

- 1) een wetenschappelijke onderbouw van het Vlaamse Brusselbeleid via BRIO;
- 2) een toetsing en normering in haar horizontale beleid;
- 3) een overzichtelijk ondersteuningskader in haar verticale beleid;
- 4) overleg, kennisuitwisseling en langetermijnplanning met andere overheden die in het Brussels hoofdstedelijk gewest actief zijn;
- 5) het reeds aangehaalde kerntakendebat tussen de Vlaamse Gemeenschap en de Vlaamse Gemeenschapscommissie met de oprichting van de “Task Force Brussel”

2. Brussel voor Vlaanderen

Na Vlaanderen voor Brussel stelt zich logischerwijze ook de vraag welke rol Brussel voor Vlaanderen kan spelen? Minister Smet is van mening dat Vlaanderen kan leren uit de grootstedelijke ervaring. Brussel als laboratorium voor Vlaanderen. Daarenboven moet Vlaanderen ook sterk inspelen op de internationale functie van Brussel als hoofdstad van Europa. Deze twee aspecten zullen zich in de beleidsbrieven van de komende jaren, verder concretiseren.

3.en 4. Vlaanderen in Brussel en Brussel in Vlaanderen

Dit zijn 2 met elkaar communicerende uitgangspunten: hoe is Vlaanderen aanwezig in Brussel en Brussel in Vlaanderen?

Vlaanderen wil in Brussel sterk verankerd blijven. Want Vlamingen moeten zich ook thuis kunnen voelen en welkom zijn in hun hoofdstad. De heer Smet wil inspanningen leveren om het imago van Vlaanderen in Brussel te verbeteren, en ook in de omgekeerde richting, samen met een heel aantal Brusselaars en Brusselliefhebbers een ambassadeur worden van Brussel in Vlaanderen. In beide richtingen gebeurt dit door in te zetten op goede, herkenbare projecten, en minder op campagnes of slogans.

Met de subsidielijn ‘Vlaamse projecten voor Brussel’ worden al jaren inspanningen geleverd om de band tussen Vlaanderen en Brussel aan te halen en de positieve beeldvorming over Brussel te verhogen.

In uitvoering van de beleidsnota Brussel zullen binnen dit budget een aantal nieuwe accenten worden gelegd:

Zo zal er een projectoproep naar de middenveldorganisaties worden gelanceerd om het beeld van Brussel bij de Vlamingen te verbeteren. Hierbij wordt gedacht aan projecten zoals:

- kwaliteitsvolle artistieke producties uit Brussel tonen in Vlaanderen;
- sociaal culturele methodieken met een Brusselse ervaring multipliceren in Vlaanderen,
- prikkelende lezingen over Brussel houden;
- structurele of projectmatige verbindingen leggen tussen Brussel en andere Vlaamse steden (bv. Oostende, Aalst,...);

De heer Smet haalt als voorbeeld “Theater aan Zee” aan.

Een specifiek aandachtspunt is de rol die televisiefeuilletons kunnen spelen voor de city marketing en city imaging van Brussel. Pertinente en kwalitatieve voorstellen op dit vlak zullen financieel worden ondersteund. De spreker heeft het niet over reality shows, maar over series. Het is jammer dat Witse niet in Brussel gefilmd wordt, zoals oorspronkelijk de bedoeling was.

Projecten waarbij klassen uit het hele Vlaamse land kennis maken met onze hoofdstad, worden aangemoedigd. Stadsklassen zijn daarvoor een interessante formule.

5. Nederlands in Brussel

Als vijfde uitgangspunt komt het Nederlands in Brussel aan bod. De minister wil er ook voor zorgen dat het Nederlands in Brussel merkbaar aanwezig is, als een waardevol onderdeel van een meertalige, internationale stad die openstaat voor nieuwkomers en internationale gasten. Beleidsmatig vertaalt zich dat in een positief taalpromotiebeleid via het Huis van het Nederlands in Brussel, via gratis taallessen Nederlands en door het bepleiten van een correcte naleving van de taalwetgeving.

6. Samenwerking in Brussel

Bij de start van zijn uiteenzetting gaf de heer Smet al aan dat samenwerking de sleutel is voor de toekomst van Brussel. In een stad waar meerdere culturen samenleven en verschillende overheden (gedeelde) bevoegdheden uitoefenen zijn overleg en samenspraak noodzakelijk.

De Vlaamse Gemeenschapscommissie blijft daarbij een prioritaire partner voor de Vlaamse

Gemeenschap. Maar ook met andere overheden moet het overleg structureel worden uitgebouwd.

Minister Smet wil dit binnen zijn eigen bevoegdheden o.a. realiseren door de opmaak van een gezamenlijk jeugdbeleidsplan van de Vlaamse en de Franse Gemeenschap op maat van de Brusselse kinderen en jongeren. Het is de logica zelve dat beide bevoegde gemeenschappen zich gezamenlijk bekommeren om de Brusselse jeugd, maar desondanks zal dit gezamenlijke jeugdbeleidsplan toch het eerste in zijn soort zijn.

7. Intercultureel Brussel

Het zevende en laatste uitgangspunt is het multiculturele Brussel. Echt samenwerken betekent ook echt werk maken van een intercultureel Brussel. Een kosmopolitische grootstad als Brussel is een laboratorium van het samenleven. Het komt er op aan de voordelen ervan te stimuleren en de nadelen te verminderen. De spreker beschouwt intercultureliteit als een horizontaal thema voor het Brusselbeleid en wil ook de kwaliteitsverbetering stimuleren van interculturele projecten en initiatieven van allochtone verenigingen.

De 7 uitgangspunten geven richting aan heel wat initiatieven die binnen het beleidsdomein Brussel ondersteund worden. Maar ook in enkele specifieke werkvelden en sectoren speelt het Vlaamse Brusselbeleid een belangrijke rol :

- Media, communicatie en city imaging

In samenwerking met de VGC zal de uitbouw van Muntpunt als hedendaagse verblijfsbibliotheek en meertalig informatiecentrum op het Muntplein, zorgen voor een baken van de Vlaamse gemeenschap in Brussel. De werken starten begin 2010 en in het voorjaar wordt ook de EVA vzw Muntpunt opgericht. Op 20-11-2011 is de opening van Muntpunt gepland.

Minister Smet koppelt de ontwikkeling van Muntpunt ook aan een streven naar meer synergie tussen de Vlaams-Brusselse media, met een verhoogde aandacht voor brusselnieuws.be. Daarnaast wil hij stappen zetten in de richting van een meer geïntegreerde cultuurcommunicatie in Brussel.

- Welzijn en gezondheid

Op vlak van welzijn en gezondheid wil de Vlaamse minister een zorgaanbod verzekeren met aandacht voor Nederlandskundige voorzieningen.

Ten eerste moeten de Vlaamse Gemeenschap en de VGC de zorg voor kinderen en jongeren verder uitbouwen op vlak van kinderopvang. Daarnaast wil hij specifieke aandacht van de Vlaamse Gemeenschap voor bijzondere jeugdzorg en geestelijke gezondheidszorg in Brussel.

Ten tweede wil hij de zorg voor senioren blijven vernieuwen via de woonzorgzones.

De concrete invulling van de opdrachtomschrijving en het takenpakket van het Kenniscentrum Woonzorg zal worden vastgelegd in een nieuwe beheersovereenkomst 2010-2014 tussen het Kenniscentrum Woonzorg Brussel, minister Smet zelf en in overleg met zijn Vlaamse collega voor Welzijn en het VGC-collegelid bevoegd voor Welzijn.

Daarnaast pleit de heer Smet ervoor om meer aandacht te hebben voor personen met een handicap door een antenne uit te bouwen van Enter vzw in Brussel.

Een belangrijke stap op vlak van gezondheidszorg is de oprichting begin 2010 van het Huis voor Gezondheid. Dit initiatief zal zorgen voor een structurele samenwerking tussen Nederlandstalige gezondheidsinitiatieven in Brussel, die ondersteund worden door de Vlaamse Gemeenschap en de VGC.

- Cultuur

De sterke troeven van de Brusselse culturele sector wil de minister blijven uitspelen, door samenwerking te ondersteunen, door vernieuwende culturele en creatieve initiatieven kansen te geven en tot slot ook door participatiebevorderende initiatieven te ondersteunen. Het Cultuurplan voor Brussel is bij de start van de legislatuur een nuttig instrument om verder na te denken over de toekomst van Brussel als kunstenstad. Dit plan werd intussen ook reeds besproken in de Commissie Cultuur van het Vlaams Parlement.

- Onderwijs

Voor het Nederlandstalig onderwijs in Brussel legt de bevoegde minister de volgende accenten: meer inzetten op brede school, een gerichte uitbrei-

ding van het onderwijsaanbod en een evaluatie van het Brusselse luik van het GOK-decreet. Wat het hoger onderwijs betreft, blijft men Brussel als studentenstad promoten.

Bij de bespreking van de beleidsnota in de “Commissie Brussel en de Vlaamse Rand” van het Vlaams Parlement werd voorgesteld om los van intentieprocessen één gemengde vergadering te organiseren van de Commissie Brussel en de Commissie Onderwijs, in februari volgend jaar. Ook met het VGC-collegelid voor Onderwijs zal de minister samen zitten om in deze belangrijke materie goed te overleggen.

Toch wil minister Pascal Smet alvast van de samenwerkingscommissie gebruik maken om zijn visie op het onderwijs in Brussel toe te lichten.

Het succes van het Nederlandstalig onderwijs in Brussel werd al te lang afgemeten aan de groeibulletins. Getuige de spoedtellings van de Vlaamse Gemeenschapscommissie in september. Het aantal kinderen in het Nederlandstalig onderwijs is voor de minister veel minder essentieel dan de goede kwaliteit van het onderwijs.

Het Nederlandstalig onderwijs groeit vanzelf en haast uitsluitend door een instroom van kinderen die thuis geen Nederlands spreken.

De eigenlijke focus van het Nederlandstalig onderwijs in Brussel zou echter niet moeten liggen op de kracht van het getal. Hoeveel kinderen bereiken wij? De focus zal de komende jaren liggen op de vraag: waar komen de Brusselse kinderen, die bij ons aankloppen, terecht? Waar eindigt een kleuter van 3 vijftien jaar later? Zo'n 40 % van de kinderen die vandaag ons Nederlandstalig secundair onderwijs instromen, zou in de laatste graad verdwenen zijn uit het Nederlandstalig onderwijs, in of buiten Brussel. Wie zijn dat? Zitten die toch nog in het Franstalig onderwijs, of geven die er de brui aan, zonder kwalificatie? En diegenen die het wel volhouden, stromen die voldoende door naar hoger onderwijs, of zijn ze met minder tevreden dan wat ze potentieel kunnen? En hoe zit het met hun tweetaligheid – voldoet die aan wat de arbeidsmarkt vraagt? Op een aantal van die vragen kan vandaag nog geen antwoord worden gegeven, omdat het leerlingenvolgsysteem dat nog niet toelaat. De Vlaamse administratie Onderwijs zal hierover een grondige analyse maken.

Vlaams minister Pascal Smet heeft het vandaag uiteraard niet in de eerste plaats over de scholen waar de kinderen van vooraanstaande politici zitten. Hij heeft het over scholen waar Nederlandstalige ouders hun kinderen alleen willen inschrijven als ze dat collectief met andere ouders kunnen doen. Waarom, als er geen kritische massa kinderen met thuistaal Nederlands nodig is, stimuleert men dat? Men moet eerlijk zijn: “samen naar school” is er niet gekomen voor anderstalige ouders. De reden is de overtuiging dat Nederlandstalige kinderen best gedijen in een klas met andere Nederlandstalige kinderen: omdat de plaatsen in de “witte scholen” op zijn en men zich moeilijk kan voorstellen dat een kind in een klas terecht komt zonder één ander Nederlandstalig kind.

Minister Smet heeft het dan niet alleen over de draagkracht van onze leerkrachten en onze scholen, maar ook over de draagkracht van de kinderen.

Voor de uitspraak dat veel anderstalige kinderen gebaat zouden zijn met een onderwijstaal die ook de dominante omgevingstaal is, heeft de minister vandaag geen wetenschappelijke bewijzen. Hij baseert zich daarvoor op de ervaring van de mensen op het terrein. Het zijn die mensen die in het verleden steeds aangedrongen hebben op het behoud en het versterken van de Brusselnorm, onder andere omdat de schooltaal er vaak een derde taal was, en geen tweede taal.

Uiteraard weet hij dat taal alleen geen uniek criterium is om achterstand te verklaren. Dat heeft hij ook al bij herhaling gezegd. Als minister Smet de problematiek van schoolse achterstand koppelt aan taal, doet hij dat ook aan de plaats die taal inneemt in het gezin – ook de thuistaal – de rijkdom van die taal zelf, en de mate waarin taalverwerving tout court er gestimuleerd wordt. Er zijn Brusselaars die in hun moedertaal het woord ‘pennenzak’ niet kennen.

Er zijn in Brussel ongetwijfeld schoolgebouwen te kort de komende jaren. Meer nog, zelfs met het behoud van de huidige capaciteit is er plaats tekort. In de discussie over capaciteit wordt het probleem van Brussel verengd tot meer klassen. Klassen van 25 kleuters in een eerste kleuterklas zijn in Brussel eerder regel dan uitzondering. En dat ondanks de sterk verbeterde omkadering in de vorige legislatuur. Als men weet dat in de meeste gevallen slechts 5 van die kleuters thuis met een van de ouders

Nederlands spreken, kan men zich voorstellen wat dat van een kleuterleidster vergt. Hoe kunnen we de opdrachten van leerkrachten in Brussel méér honoreren dan door de klassen kleiner te maken? De omkadering is voorzien, maar om van 2 eerste kleuterklassen er 3 te maken, heb je 12 jaar later een halve school extra nodig. Dat is een fysieke uitbreiding met 50 %, niet in functie van de verhoging van de capaciteit, maar in functie van de verhoging van de kwaliteit, van het onderwijs voor kinderen en van de job van de leerkrachten.

Demografisch zijn de prognoses vrij indrukwekkend. Ambitieuze zijn ook de ambities van de Brusselse Hoofdstedelijke Regering, die meent deze problematiek te ondervangen door niet te overleggen met de Gemeenschappen die bevoegd zijn.

Enkele weken geleden beval Minister-president Picqué een capaciteitsstudie voor het Franstalig onderwijs. Vlaams minister Smet denkt inderdaad dat men heel snel een rondetafelconferentie over het Brussels onderwijs nodig heeft, over de Gemeenschappen en netten heen.

De spreker wil best de verantwoordelijkheid opnemen voor 30 % van de Brusselse kinderen, maar hij is er niet van overtuigd dat dit betekent dat men 30 % van de Brusselse kinderen Nederlandstalig onderwijs moet aanbieden. Als men uitbreidt, moet men ervoor zorgen dat men meteen ook kinderopvang en naschoolse activiteiten in het Nederlands kan aanbieden, zodat men een Nederlandstalige instroom én context kan aanbieden aan nieuwe scholen. Hij denkt ook dat er andere mogelijkheden zijn en wil die best onderzoeken, bijvoorbeeld door massaal te investeren in taalonderwijs Nederlands, ook in instellingen van de Franse Gemeenschap.

Hij gaat er ook van uit dat hij als Vlaams minister van Onderwijs de komende jaren nog de gelegenheid zal hebben om hierover verder met de aanwezigen van gedachten te wisselen.

Om af te sluiten zet de heer Smet nog even terug zijn petje van Vlaams minister voor Brussel op.

Samenwerking is de rode draad doorheen de beleidsnota Brussel. En het is wellicht ook niet zonder reden dat deze commissie expliciet de “samenwerkingscommissie” heet. En niet zomaar “gemengde commissie” of “overlegcommissie”.

Als Brusselse politici kregen de aanwezigen en ook minister Smet voor de verkiezingen een groot aantal memoranda uit verschillende werkvelden toegestuurd. In die toevloed aan memoranda is er één duidelijke constante: de vraag naar meer samenwerking en overleg tussen de verschillende overheden die in Brussel actief zijn.

Vlaams minister Pascal Smet hoopt vanzelfsprekend op een goede samenwerking tussen de VGC en de Vlaamse Gemeenschap de komende jaren. Zoals hij al aangaf leek de beleidverklaring 2009-2010 van het College op dat vlak een valse start. Het regeerakkoord van de VGC dicht de Vlaamse Gemeenschap wel een correcte rol toe en wordt hopelijk de leidraad voor de samenwerking. Die samenwerking is nodig voor Brussel, maar ook erg nodig voor de Nederlandstalige Brusselaars. Want de druk op de gemeenschap groeit, naarmate het Nederlandstalig electoraat daalt. Nochtans spelen die Nederlandstalige Brusselaars – meer dan ooit tevoren – een toonaangevende rol in deze stad.

2. Bespreking

VGC-raadslid Greet Van Linter merkt op dat de verdeling van de middelen met betrekking tot het halen van de Brusselnorm (5% van de Vlaamse gemeenschapsuitgaven bestemmen voor Brussel) in 2009 mank liep : voor onderwijs bereikte men de norm, cultuur zat er ver boven en welzijn hinkt ontegensprekelijk achterop. De bescheiden bezorgdheid voor welzijn vertaalt zich ook in de Beleidsnota Brussel van minister Smet. Tot pagina 26 van de 32 wordt er niets teruggevonden over welzijn en gezondheid, om er vervolgens amper 3 pagina's aan te besteden. De spreker vreest dat welzijn opnieuw het kind van de rekening wordt.

Minister Smet spreekt vaak over de Brusselse laboratoriumfunctie. In de beste labo's komen ont-ploffingen voor. Mevrouw Van Linter maant aan tot voorzichtigheid. Verder is ze van oordeel dat de Brusselnota redelijk concreet is, van ambitie getuigt, maar misschien niet volledig realiseerbaar is.

De minister zegt met betrekking tot de positie van het Nederlands in Brussel, dat het merkbaar moet aanwezig zijn en dat zijn beleidsmatige inspanningen ter zake zich zullen vertalen in een positief taalpromotiebeleid, gratis taallessen Nederlands en het bepleiten van de correcte naleving

van de taalwetten. Mevrouw Van Linter vindt dit een te softe benadering : er moet niet gestreefd worden naar het bepleiten van de naleving van de taalwetgeving, maar de toepasselijkheid ervan moet afdwingbaar gemaakt worden.

Mevrouw Van Linter is niet totaal gekant tegen het stimuleren van het Nederlands, maar vraagt zich of het nodig is dat Vlaanderen er zoveel middelen voor vrijmaakt. Het gaat ten slotte om het falen van het Franstalig onderwijs, een gebrek aan respect en slechte wil.

De omgevingsanalyse op pagina 5 van de nota is onvolledig. Er wordt gesproken over de instroom van jonge Vlamingen die zich na hun studies in Brussel vestigen. De studie van Professor Rudi Janssens toont aan dat jonge Vlaamse gezinnen met kinderen later ook weer Brussel verlaten om een groene en veilige leefomgeving en kwaliteitsvol onderwijs in Vlaanderen op te zoeken.

De minister stelt inzake de betrokkenheid van Vlaanderen bij Brussel letterlijk: "De bestaande structuren schetsen het kader waarin het beleid voor Brussel vorm krijgt. De nodige creativiteit moet hierbij aan de dag worden gelegd." De spreker vraagt wat de minister bedoelt met 'creativiteit' in deze context ?

Dat de Brusseltoets niet systematisch gebeurt is algemeen geweten....

VGC-raadslid Walter Vandebossche onderbreekt mevrouw Van Linter en wijst er op dat zij de minister ondervraagt, terwijl het in deze commissie om een bespreking van de Beleidsnota Brussel van minister Smet gaat. Een ondervraging van de minister dient te gebeuren in het Vlaams Parlement.

VGC-raadslid Greet Van Linter werpt op dat ze de nota volledig bestudeerde en informatieve vragen stelt volgens haar eigen systematische werkmethode. Een bevraging en een ondervraging zijn van een andere orde. De spreker hoopt dat de minister systematisch op haar vragen zal antwoorden.

Mevrouw Van Linter leest in de nota dat de minister een grotere gelijke behandeling betracht van Vlamingen in Brussel met Vlamingen in Vlaanderen, maar dat dit niet mag leiden tot een al te grote ongelijke behandeling van de Brusselaars onderling. Zij hoopt dat de minister het beleid zal sturen vanuit de invalshoek 'Vlaamse gemeenschap,'

want ze heeft stellig de indruk dat de minister dit beleid aanpakt vanuit de invalshoek 'Brusselse gemeenschap'.

Wat de aandacht voor armoede en gezondheidszorg betreft, is de nota ondermaats stelt de spreker. Er zijn geen concrete plannen. Met betrekking tot de woonzorgprojecten wordt er weinig vooruitgang geboekt. Mevrouw Van Linter vraagt naar de oplijsting die vorige legislatuur door voormalig minister Anciaux was beloofd.

Vlaams minister Pascal Smet reageert met te stellen dat Vlaanderen het armoedeprobleem van Brussel niet kan oplossen. De Vlaamse Gemeenschap kan ondersteunen, coördineren en een kleine bijdrage leveren. De eigenlijke bevoegdheid ligt bij andere overheden : de Brusselse gemeenten, een deel VGC, Cocof, GGC,

Mevrouw Van Linter zegt dat het om het welzijn van de Vlaamse Brusselaars gaat, duidelijk een bevoegdheid van de gemeenschappen, dus van de Vlaamse Gemeenschap hand in hand met de VGC.

Wat het behandelen van taalmistoestanden in het Overlegcomité betreft, vreest ze dat het opnieuw op een sisser zal uitlopen. Zij had graag vernomen hoe de minister dit concreet zal aanpakken.

Tot slot vraagt ze of de financiering van de VGC gekoppeld wordt aan het al of niet voeren van het kerntakendebat.

VGC-raadslid Elke Van den Brandt vindt dat de minister terecht stelt dat er teveel versnippering is in het Brussels beleid, die ten koste gaat van de slagkracht en dat samenwerking een sleutelwoord is. Zij garandeert de minister dat hij aan Groen! een constructieve partner zal hebben om samen te werken en te overleggen. Brussel wordt kunstmatig in twee gemeenschappen opgedeeld, maar dat is geen weergave van de realiteit. Zowel Groen! als de minister beseffen dit maar al te goed, maar met dit gegeven moeten we voort. Het is goed om duidelijk aan te geven aan de Vlaamse Gemeenschap welk beleid er wél en niet kan gevoerd worden in Brussel. De beleidsnota laat drie interpretaties voor een Brusselbeleid open.

Ten eerste zegt de minister dat de Brusselnorm behouden blijft : de Vlaams-Brusselse voorzieningen hebben als doelpubliek 30% van de Brusselse

bevolking. Dat is een goede zaak. Vervolgens wordt gesteld dat dit grosso modo neerkomt op 5% van de Vlaamse bevolking. De BRIO-studie van professor Rudi Janssens spreekt over diverse connotaties van deze benaderingen. Waarvoor opteert de minister? Er wordt gewag gemaakt van de Brusselnorm als ambitie. Welk groeipad zal uitgetekend worden en met welke gevolgen? Acht de minister de Brusselnorm opportuun in alle beleidsdomeinen of niet?

Een derde interpretatie voor het voeren van een Brusselbeleid vindt mevrouw Van den Brandt op pagina 5 en verontrust haar. De nota zegt "De Vlaamse Regering beschouwt de Brusselse Vlamingen en al wie een geëngageerde keuze maakt voor haar instellingen en/of dienstverlening in Brussel, als volwaardig deel uitmakend van de Vlaamse gemeenschap". Dat neigt enigszins naar subnationaliteit. Het is een bijzonder exclusieve kijk op de manier waarop de Vlaamse Gemeenschap een Brusselbeleid ziet. Het gaat dan niet meer over het openstellen van instellingen en dienstverlening. Het gaat er over dat men eerst moet kiezen voor de Vlaamse Gemeenschap en dan van het aanbod kan genieten.

In dezelfde lijn wordt op pagina 17 de interessante en relevante studie aangehaald tussen taal en identiteit, waar de eerste resultaten van bekend zijn, maar die nog moet afgerond worden. De manier waarop de studie wordt aangehaald (taalbarometer) lijkt er op dat het de bedoeling is om met een Vlaams aanbod in Brussel meer mensen tot de Vlaamse identiteit te overtuigen. Dat is ziertjes winnen en daar wenst mevrouw Van den Brandt niet aan mee te doen.

De minister maakt in zijn nota een vlijmscherpe analyse van de Brusselse tewerkstellingsproblematiek. 1 kind op 3 leeft in een gezin waarin geen van beide ouders werken. Dat zijn wansmakelijke cijfers. Het moet de bedoeling zijn om kinderarmoede en generatiearmoede te bestrijden en te bannen. Er wordt een grote verantwoordelijkheid gelegd bij het Franstalig onderwijs en Actiris. Voor welke aspecten is VDAB slagkrachtiger dan Actiris? Hoe zal de dialoog met Brussel verlopen? Wie zal er aan deelnemen en wat zijn de doelstellingen? Hoe kan het Brussels tewerkstellingsbeleid verbeterd worden?

Wat het inburgerbeleid in Brussel betreft, dat sterk verschillend is van dat in Vlaanderen, snoeit de Vlaamse Regering hard in de middelen, dat heeft ook zware gevolgen voor BON. Kan de minister

mogelijk overleggen met zijn bevoegd collega om het tij nog te keren ?

Wat de evaluatie en heroriëntatie van BRIO aangaat, dat boogt op heel wat expertise en kennis en dat zich in moeilijke omstandigheden ontwikkelde, hoopt de spreker dat elke koerswijziging zonder radicale omschakeling en in overleg kan gebeuren. De herhaling van de wijze waarop het steunpunt GOK werd afgeschaft zonder overleg en evaluatie is niet wenselijk.

De ontwikkeling van een nieuw virtueel kenniscentrum is positief, maar dat zou functioneren naast BRIO, de meet- en weetcel en een aantal andere instellingen. De vraag is of dat nieuwe kenniscentrum naast de andere organisaties moet bestaan. Kan deze functie niet geïntegreerd worden in de bestaande structuren ?

De aandacht voor armoedebestrijding is nieuw en is positief.

Dat ‘Vlaams’ een negatieve connotatie heeft in Brussel, treedt de spreker bij. Misschien ligt een deel van de aanleiding bij onszelf : al te gemakkelijk worden Waals en lui als synoniemen gebruikt. Dergelijke misvattingen moeten op basis van wederzijds respect uit de wereld geholpen worden.

Inzake kinderopvang heerst in Brussel grote onduidelijkheid over het opnamebeleid, de wachtlijsten. Dat leidt tot frustraties op het terrein. Hopelijk neemt de minister deze bezorgdheid mee in de voorbereiding van het Vlaams kaderdecreet kinderopvang dat in voorbereiding is. De expertise van het middenveld zou kunnen aangewend worden om een duidelijk signaal te geven over de Brusselse problematiek inzake kinderopvang.

De aandacht voor woonzorgzones vertolkt een moderne kijk op ouder worden.

Tot slot belandt mevrouw Van den Brandt bij de onderwijsbevoegdheid. In de nota stelt de minister dat hij wil voorkomen dat Brusselaars van bepaalde voorzieningen worden uitgesloten. Verder stelt hij dat het Brussels onderwijs zijn draagkracht heeft bereikt en anderzijds zegt hij dat de Brusselnorm in het Nederlandstalig onderwijs in Brussel moet behouden blijven. Ook wordt gezegd dat er niet aan het kwaliteitsniveau kan getornd worden. Dat zijn enigszins tegengestelde signalen.

Vooreerst wil mevrouw Van den Brandt het misverstand opdoeken als zou zij een duimbreed willen toegeven op de kwaliteit van het Nederlandstalig onderwijs in Brussel. De minister blijkt daarvan gewag gemaakt te hebben in de pers. Mevrouw Van den Brandt stelt onomwonden dat zij geen enkele toegeving doet als het over de onderwijskwaliteit en de eindtermen gaat. De spreker wenst geen emotioneel debat over het onderwijs, maar een debat gebaseerd op argumenten. Waar zij het fundamentele verschil ziet, is dat de minister er van uitgaat dat er een minimum aantal Nederlandstalige kinderen nodig zijn per klas om het kwaliteitsniveau op peil te houden. Mevrouw Van den Brandt is het oneens met deze benadering op grond van elementen uit wetenschappelijke studies. Het Sibe-onderzoek toont aan dat sommige zogenaamde concentratiescholen die in het eerste leerjaar starten met een schoolpopulatie met een grote leer- en taalachterstand, na twee jaar basisonderwijs deze achterstand kunnen bijbenen. Het komt er op neer om de succesfactoren in deze scholen in kaart te brengen en in te zetten in de scholen die deze problematiek met minder succes bestrijden. Groen! heeft een open visie op het onderwijs. Eén van beide gemeenschappen in Brussel kan niet zomaar stoppen met het aanbieden van onderwijs en kinderen weigeren omdat er geen plaats meer is. De demografische groei is er en er bestaat onmiskenbaar een capaciteitstekort. De kinderen zijn er, de wachtrijen zijn er. Het elektronisch inschrijfsysteem kan wachtrijen voorkomen, maar creëert niet meer plaatsen. Het is duidelijk dat de Vlaamse Gemeenschap haar verantwoordelijkheid moet opnemen.

Om te eindigen zegt de spreker dat het brede school-concept dat de minister voorstaat door Groen! zeer wordt gesmaakt en aangemoedigd. Hopelijk vertrekt dit zinvolle concept niet enkel van de zorg voor taalverwerving, maar ook vanuit de optiek van gelijke kansen.

Ook **VGC-raadslid Bianca Debaets** heeft het ‘huiswerk’ van minister Smet, zoals hij zijn Beleidsnota Brussel zelf noemt, grondig doorgenomen, gewapend met groene en rode balpen. Een positieve invalshoek is de verdere uitbouw van de hoofdstedelijke en internationale functie van Brussel. De liefde voor de hoofdstad verdient aanwakering. Niet alleen in het buitenland maar ook in Vlaanderen moet Brussel een sterk merk worden. De Vlaamse media zetten Brussel in de kijker als er wat fout gaat, incidenten zijn of sensatie te beleven

valt. Zelden wordt beklemtoond dat Brussel bruist van positieve en originele ideeën. Brussel is na Washington DC tenslotte het tweede belangrijkste beslissingscentrum ter wereld. Brussel heeft Vlaanderen nodig en omgekeerd, en niet enkel op institutioneel vlak, maar ook om de gemeenschappen de mogelijkheid te bieden zich in samenhang met het gewest verder te laten ontwikkelen.

Wat de knelpuntberoepen betreft, kijkt Brussel naar Vlaanderen : geschoold personeel in de zorgsector, medische sector, voldoende leerkrachten, ... Zonder voldoende geschoold personeel wordt het moeilijk om de noden te blijven opvangen. Hoe zal de minister de bekendmaking van Brussel in Vlaanderen aanpakken ? Hoe zal de slogan ‘woon waar je werkt’ concreet gemaakt worden ?

Het pleidooi voor samenwerking en synergie tussen de verschillende overheden is lovenswaardig, maar niet altijd even duidelijk detecteerbaar in het beleid. Dit geldt voor bijvoorbeeld de summiere paragraaf over armoedebestrijding. De cijfers zijn bekend : 1 op 4 Brusselaars leeft onder de armoedegrens. Er is geen verwijzing naar samenwerking met andere overheden, terwijl de minister er daarstraks toch gewag van maakte. De armoede kan maar doelmatig bestreden worden als er een ambitieus masterplan komt waarin alle overheden hun verantwoordelijkheid opnemen.

Een publieksonderzoek van de Brusselse media staat eveneens op stapel. Wie is het doelpubliek van de Brusselse media ? Hoe zal de uitstraling van deze media groter worden gemaakt, in het licht van de promotie van Brussel in Vlaanderen ? Want op dat vlak kunnen de Brusselse media een cruciale rol spelen.

Het Nederlandstalig onderwijs in Brussel baart CD&V zorgen : de verhouding tussen Nederlandstalige en anderstalige kinderen is wat zoek en minister Smet treedt in zijn beleidsnota dit standpunt bij. Dit verheugt mevrouw Debaets.

Minister Pascal Smet verklaart dat zijn eerste woordenwisselingen met voormalig collegevoorzitter Guy Vanhengel net daarover gingen.

Mevrouw Bianca Debaets dringt aan op een evaluatie en herziening van het GOK-decreet en vraagt naar een mogelijke timing. De minister maakt er gewag van dat in heel wat scholen er onvoldoende

sociale mix is, wat betekent dat het GOK-decreet in Brussel niet naar behoren werkt.

De spreker eindigt met een positieve noot. Een gemeenschappelijk jeugdwerkbeleidsplan en de zorg voor de weerbaarheid van jongeren genieten de sympathie van de CD&V. Jongeren moeten kansen krijgen om hun energie en creativiteit te kanaliseren. Maar tegelijkertijd moet er oog zijn voor hun problemen : toenemende depressie, leerproblemen, ADHD, ... De Bijzondere Jeugdbijstand kampt met lange wachtlijsten. Veel jongeren zijn ontredderd en hebben geen houvast, geen structuur. Het krachtadig beleid van de minister op dit vlak zal positief-kritisch opgevolgd worden.

Ook **VGC-raadslid Herman Mennekens** analyseerde de beleidsnota. In het verslag van de Commissie voor Brussel en de Vlaamse Rand van het Vlaams Parlement las de spreker dat de eerste beleidsnota Brussel van deze nieuwe legislatuur door de ene in de continuïteit van de vorige Brusselminister (en partijgenoot van minister Smet) werd geduid en door anderen als een ‘trendbreuk’.

Een trendbreuk heeft de heer Mennekens bij de lectuur ervan niet echt ervaren. En gelukkig maar, zegt hij. Liever een degelijke “no nonsens-nota” die de continuïteit verzekert van positieve en zinvolle beleidsinitiatieven dan een gewaagde trendbreuk, die veel onzekerheid en veel onduidelijkheid zou genereren zonder gegarandeerd succes.

Deze nota bouwt zijn inziens verder op het waardevolle werk van de vorige Brusselministers in de Vlaamse Regering én integreert een aantal nieuwigheden, die momenteel nog niet voldragen genoeg zijn om van een trendbreuk te kunnen gewagen.

In concreto wil de spreker 3 onderwerpen aandragen, die terug te vinden zijn in de nota.

Ten eerste de taalwetgeving en een correcte toepassing ervan. Nederlandstalige Brusselse politici zijn allemaal vertrouwd met de gebrekkige toepassing van de taalwetgeving in gemeenten en OCMW's. Niet zelden omdat we de gevolgen ervan aan den lijve hebben ondervonden. De heer Mennekens denkt bijvoorbeeld aan ervaringen terzake in de spoeddienst van een IRIS-ziekenhuis, bij de lokale politie, enz. Zo kan iedereen zich wel onaangename ervaringen herinneren. Verfrissend vond de spreker alleszins de zienswijze van

minister Smet om de taalproblemen op een positieve wijze te benaderen, hoe raar het ook moge klinken. Daar ervaart hij wel een trendbreuk met minister Anciaux, die uit een heel andere traditie voortspuit, m.n. het ‘kaakslagflamingantisme’. Daar geraakt een kosmopolitische grootstad echt niet ver mee in de zoektocht naar oplossingen.

De heer Mennekens verwacht inderdaad veel meer van de aangekondigde aanpak. En wellicht kan de ervaring van minister Smet in het Verenigd College van de GGC daar wel van pas komen. Hij doelt op een door minister Smet mee ondersteund initiatief om taallessen Nederlands op de werkvloer en tijdens de werkuren te initiëren en te subsidiëren in Brusselse ziekenhuizen voor medisch en verzorgend personeel. Een bijzonder waardevol en succesvol initiatief, waarvan de spreker vurig hoopt dat het nog kan worden uitgebreid in de volgende jaren naar de lokale besturen. Wenst de minister in die zin verder te bouwen ?

Minder geruststellend – en minder positief – vindt de heer Mennekens de visie van minister Smet op het Nederlandstalig onderwijs in Brussel en op de toekomst ervan. Al moet hij toegeven dat de toelichting genuanceerder klinkt dan de geschreven stellingen in de beleidsnota die een stuk genuanceerder zijn dan de uitspraken terzake in interviews. De zienswijzen liggen uiteindelijk niet ver uit mekaar.

De spreker ontwaart tegenstellingen in de visie op het Nederlandstalig onderwijs. Hij citeert : pag. 7 ‘Het Nederlandstalig onderwijs in Brussel heeft zijn grenzen bereikt.’ pagina 22 leest hij dan weer: ‘De Brusselse Nederlandstalige scholen kunnen model staan voor een geslaagde insterculturele aanpak’. Dan gaat hij naar pag. 29: ‘De draagkracht van het N-onderwijs is overschreden, de eigenwaarde van de kinderen, die geen enkele taal tot in de puntjes beheersen, neemt af. Anderzijds leest de spreker iets over ‘gerichte uitbreiding’ en elders wordt dan weer verwezen naar de Brusselnorm met een doelpubliek van ten minste 30% van de Brusselse bevolking voor lokale voorzieningen. Het verband tussen de eigenwaarde van het kind en de taalvaardigheid Nederlands is nooit wetenschappelijk gerelateerd tot nu toe.

De spreker heeft begrepen dat het debat open is. En dat er extra troeven zijn. De combinatie van Vlaams minister voor Brussel en Vlaams minister voor Onderwijs is een unicum en moet in de aanpak

van onderwijsproblemen deuren kunnen openen die voorheen gesloten bleven.

Een andere prioriteit is de ouderwerking. Als er nu één verplichting is, die men ouders zou mogen opleggen dan is het wel deze om een minimale kennis van het Nederlands te ontwikkelen bij inschrijving van kinderen in het Nederlandstalig onderwijs. De heer Mennekens verwacht veel van het aangekondigde actief beleid rond ouderwerking.

Het Muntpunt is het derde onderwerp dat de heer Mennekens wil aansnijden. Muntpunt wordt een EVA, aangestuurd door de VGC en de Vlaamse Gemeenschap. Wat met het personeel? HOB, OPB, ... VGC-personeel? OPB is een vzw. Welk statuut? Eén statuut? Verschillende statuten voor mensen op eenzelfde werkvloer?

Het kerntakendebat is een volgend aandachtspunt. Bij de onderhandelingen over het regeerakkoord van de VGC in Brussel kondigde een meerderheidspartner aan (die tegelijkertijd mocht aanschuiven aan de onderhandelingstafel in Vlaanderen) dat in Vlaanderen opnieuw het kerntakendebat zou worden ingeschreven in het Vlaams akkoord. Een spontaan lachsalvo brak uit onder de aanwezigen ... De spreker heeft meerdere soortgelijke aanzetten meegemaakt. Hij had de indruk dat niemand goed wist waar het over ging, wat het moest worden, wat de bedoeling was. Hij kijkt uit naar de zoveelste poging terzake. Eerdere pogingen strandden bij gebrek aan methodologie of visie. Een ambtelijke aansturing zou succesvoller kunnen zijn.

En dan is er nog OPB. Het wordt tijd dat OPB zichzelf overstijgt. Het moment van de waarheid is aangebroken. De mooie, weinig structurele projecten en realisaties buiten Brussel hadden vaak iets weg van kwalitatief missionarisch werk, zoals ten tijde van de Witte Paters. Een soort warm maken van mensen voor een ontwikkelingsgebied waar die mensen geen belangstelling voor hebben. Een andere missie is noodzakelijk. De benaming zelf ‘OPB’ legt niet direct een link met de promotie van Brussel.

Om af te ronden merkt de spreker op dat de cel Brussel binnen de Vlaamse administratie zeer beperkt is, maar uitstekend werk levert. Dat mag best eens onderstreept worden.

VGC-raadslid Paul De Ridder prijst minister Smet voor de inspanningen die hij wenst te doen om het imago van Brussel in Vlaanderen op te krikken. Er is nog teveel aversie tegenover Brussel,

zo blijkt bijvoorbeeld uit de uitspraken van Frans Crols, Manu Claeys, e.a. Een nuttig instrument om Brussel bekender te maken, zijn geleide bezoeken en lezingen voor volwassenen, met begeleiding van Brusselaars. Daardoor kunnen de vooroordelen tegenover Brussel smelten als sneeuw voor de zon. Toen Ronald Reagan Rusland afdeed als ‘a place of evil’, antwoordde Gorbatsjov dat om een plaats te leren kennen, het beter is eenmaal ter plaatse te gaan, dan duizendmaal te horen vertellen hoe het er is.

Er moet aandacht zijn voor buitenlanders en dat vergt een aanpak in andere talen. De informatie over Brussel moet in zoveel mogelijk talen gebracht worden : Chinees, Turks, Arabisch,... De heer De Ridder is een groot pleitbezorger van dergelijke aanpak, wat hem niet overal in dank wordt afgenomen.

Wat een zichtbaar en herkenbaar logo voor de instellingen/dienstverlening van Vlaanderen in Brussel betreft, is de spreker pro. Een ‘N’-logo is meer dan welkom, want de ‘N’ staat voor Nederlandse gemeenschap.

Ook **VGC-raadslid Annemie Maes** bestudeerde de vlot leesbare nota van minister Smet, die de grote strategische keuzes voor het Brusselbeleid vastlegt. Ze constateert dat de termen “stad”, “regio”, “hoofdstad” en “gewest” door elkaar gebruikt worden, wat soms verwarrend werkt. De duidelijkheid wordt verhoogd door een consequent woordgebruik. Ook wordt gesproken over de eerste gordel rond de stad. Wordt daarmee de Rand bedoeld ?

Dit wordt bevestigd door de minister. De minister verduidelijkt dat hij het hoofdstedelijk gewest bedoelt met “stad”, “gewest” of “regio”.

Inzake de Brusseltoets wil de minister in de toekomst voldoende aandacht voor Brussel hebben via de reguleringsimpact analyse. Dat is een goede zaak. Denk maar aan het sport-voor-allen decreet dat niet was aangepast aan de Brusselse realiteit. Indien voor alle gemeenschapsdecreten de Brusseltoets van meet af aan gebeurt, kan dit vermeden worden. Hoe ziet de minister de samenwerking tussen de Brussel-cel van de Vlaamse Gemeenschap en de VGC-administratie op dit vlak ?

Het doet de spreker plezier dat de minister voorstander is van samenwerking tussen Vlaanderen en Brussel op het niveau van de gewestmateries, bij-

voorbeeld tussen De Lijn en de MIVB. Hoe zal aan deze idee gestalte worden gegeven ? Geldt deze benadering ook voor de uitbreiding of optimalisatie van de Ring of de inplanting van grote winkelcentra ?

Het Vlaams Brusselfonds is een belangrijk instrument in handen van de minister. In welke mate worden andere overheidsinstanties, bijvoorbeeld andere Vlaamse ministers of het VGC-College, betrokken bij de aanwending van de middelen uit het Brusselfonds ?

Op het mediavlak wil de minister brusselnieuws.be uitbouwen tot een speerpunt in het geheel van de Brusselse media. Terecht, zegt mevrouw Maes. Brusselnieuws.be is hét medium bij uitstek vandaag de dag en vervult de rol die tvbrussel een tiental jaren geleden vervulde. De minister kondigt een kwantitatief en kwalitatief publieksonderzoek aan. Er wordt nagegaan wat de wensen en noden van het doelpubliek zijn. Beperkt het doelpubliek zich tot de Brusselaars of reikt het verder en bedoelt men ook de inwoners van de Rand ?

De idee van samenwerking tussen de 4 Brusselse mediapartners is lovenswaardig, maar niet evident. De werking van een weekblad aanpassen en inpassen in radio- of tv-werking ligt niet voor de hand. Het is een uniek experiment om media met een verschillend ritme te laten samenwerken en een prominente rol te laten spelen in Muntpunt, dat dé uitdaging van deze legislatuur is.

Muntpunt als verblijfbibliotheek inrichten is een gunstige evolutie. De bedoeling van minister Anciaux was enigszins verschillend. Hij zag Muntpunt eerder als etalage van Vlaanderen. Eén meertalige agenda-magazine en website is eveneens een goede keuze.

De minister wil het Brussels Filmfonds aanspreken voor de productie van televisiefeuilletons die zich afspelen in Brussel en hierdoor tegelijkertijd aan city-marketing doen. Dergelijke series zijn niet altijd even succesvol (cf. Sedes en Belli, opgenomen in Oostende) en het project kan maar slagen als andere Brusselse actoren erbij betrokken worden. Een Vlaams profiel is goed, maar de Brusselse meertalige realiteit mag er zeker niet in ontbreken.

Wat het gemeenschappelijk Jeugdwerkbeleidplan betreft, pleit de spreker ervoor om dat in nauwe betrokkenheid te realiseren met het bevoegde VGC-collegelid. Deze samenwerking staat niet expliciet in de nota vermeld, maar de

minister maakte er wel gewag van in zijn uiteenzetting en stelde zo de spreker gerust. Uiteraard is het positief dat minister Smet ook overlegt met zijn Franstalige evenknie.

De Beleidsnota Brussel vertelt weinig over de infrastructuur voor Brusselse jeugdverenigingen (De Branding, Jeugdbond Natuur en Milieu (JNM), Brussels Open Scouting, enz.) die op zoek zijn naar een eigen ruimte. Opnieuw een dossier dat in samenspraak met het bevoegde VGC-collegelid vooruitgang zou moeten kunnen boeken.

Op het vlak van cultuur en creativiteit staat samenwerking met de Franstalige Gemeenschap op het to-do-lijstje. Overleg met de Kunstensector resulteerde in een uitstekend Cultuurplan voor Brussel. Ook hier is de betrokkenheid van het collegelid bevoegd voor Cultuur wenselijk.

De aandacht voor vernieuwende en participatiebevorderende projecten is een goede zaak, als deze projecten effect hebben op langere termijn.

Tot slot de 11-juliviering. Bedoelt men met deze passage dat de VRT zijn rol moet vervullen dat de VRT het optreden op de Grote Markt gaat uitzenden? En wat met de gemeentelijke 11-julivieringen die lijden onder de concurrentie van de Gulden Ontsporing en financiële ondersteuning goed kunnen gebruiken om een degelijke viering op poten te zetten?

VGC-raadslid Walter Vandenbossche heeft de indruk dat het enthousiasme van minister Smet aantoonde dat hij een goed gevoel heeft bij zijn aanwezigheid in de VGC, waar hij jarenlang collegelid was. De spreker is van mening dat de minister de juiste aanpak heeft met zijn initiatieven ter verbetering van het imago van Brussel. Helaas zal het milieudrama ingevolge het stilleggen van het waterzuiveringsstation Brussel Noord alle imago-inspanningen van de laatste 20 jaar in één klap van tafel vegen. De Brusselse Regering draagt in deze een verpletterende verantwoordelijkheid. Men kan dergelijke milieuwandaden niet over zich laten gaan. Het is een ramp voor Brussel.

Verder benadrukt de heer Vandenbossche dat de verbondenheid tussen Vlaanderen en Brussel in het VGC-begrotingsdebat heel sterk werd onderstreept. De minister deelde een prik uit, maar zou moeten weten dat een stevige relatie tussen Vlaanderen en Vlaams Brussel door allebei gewenst is.

Inzake het kerntakendebat hoopt de spreker dat bij de voorbereidingen de kabinetten en administraties die er van beide zijden bij betrokken worden, mekaar goed vinden om tot een evenwichtig voorstel te komen. Patstellingen, confrontaties en conflicten betekenen altijd een verlies voor de Vlaamse gemeenschap en allen die er zich toe aangetrokken voelen in Brussel.

De heer Vandenbossche sluit zich aan bij de opmerkingen die gemaakt werden inzake taalwetgeving. Minister Smet zal ter zake overleggen met de Brusselse Hoofdstedelijke Regering. Dat is een moedige stap. Wellicht is dat nog niet voor morgen. De taalwetgeving staat vandaag de dag zwaar onder druk ingevolge een arrest van de Raad van State met betrekking tot een reeks Selorexamens. Minister Smet kan in deze een betekenisvolle rol spelen.

Wat de reactie van minister Smet betreft op het initiatief van de Brusselse Hoofdstedelijke Regering om een capaciteitsstudie inzake onderwijs te laten uitvoeren, vindt de heer Vandenbossche dat de minister te vriendelijk is. De Brusselse Hoofdstedelijke Regering heeft geen zaken met het onderwijsbeleid van de Gemeenschappen. Zo simpel is dat, zegt de heer Vandenbossche. Er is een Vlaamse en Franstalige minister die onderwijsbevoegdheid hebben in Brussel. Het is aan hen om een capaciteitsstudie te laten uitvoeren, niet aan minister-president Charles Picqué.

Wat het onderwijs betreft, oordeelt de spreker dat het debat in de goede richting evolueert. Het pleidooi van minister Smet voor kwaliteit is zeer terecht. Onderwijs verschaffen zonder toekomstperspectief te bieden, zou ronduit schandelijk zijn. Ook daar hoopt de spreker dat er zich gunstige ontwikkelingen zullen aftekenen in overleg met de VGC.

Vlaams parlementslid Paul Delva leest in de beleidsnota dat er een sterkere betrokkenheid met het verenigingsleven in al zijn facetten moet komen. De spreker vindt dit een belangrijke invalshoek. De Vlaamse gemeenschap in Brussel is een kleine gemeenschap. Dat heeft nadelen, maar ook pluspunten. Zo hoeft de afstand tussen het beleid en de basis niet groot te zijn. De VGC is een bijkomende sterke partner op dit vlak. Zo kan een sterk beleid uitgebouwd worden, dat wordt gestimuleerd vanuit het werkveld dat er nauw kan bij betrokken worden.

Met betrekking tot de cijfers van het Planbureau, te vinden op pagina 10 in de nota, meldt de heer

Delva dat ze al achterhaald zijn. De prognose dat voor de periode 2007-2020 de bevolking zal aangroeien met 150.000 werd bijgesteld. Er is al sprake van 170.000. Dat heeft natuurlijk impact op de onderwijscijfers, de aantallen voor kinderopvang, enz. Het Planbureau spreekt van een tekort van 520 opvangplaatsen, maar ook dat cijfer moet al bijgestuurd worden.

Wat het Muntpunt betreft, pleit de spreker ervoor om de HOB prominent aanwezig te laten blijven. Deze gevestigde waarde vervult een sleutelrol in Brussel en moet duidelijk identificeerbaar blijven.

Tot slot wijst de spreker er op dat de Witte Paters meer structureel te werk gaan dan de heer Mennekens kan vermoeden.

Vlaams minister Pascal Smet begrijpt dat mevrouw Van Linter afstandelijk staat tegenover creativiteit, maar creativiteit is wel essentieel in het leven. Het is bovendien niet evident om een slagkrachtig beleid te voeren in Brussel. Minister Smet heeft de indruk dat het beleid al enkele jaren stuit op “neen”. Om dit te vermijden is een bepaalde vorm van creativiteit nodig.

Tijdens de bespreking haalden de VGC-raadsleden en Vlaamse parlementsleden een aantal problemen aan die niet tot de directe bevoegdheid horen van de heer Pascal Smet. Welzijn bv. is in eerste instantie de bevoegdheid van Vlaams minister Jo Vandeurzen. Dit wil niet zeggen dat minister Smet met betrekking tot welzijn in Brussel niet de nodige aanbevelingen zal doen.

De spreker verduidelijkt dat het afdwingen van de taalwetgeving niet tot de bevoegdheid van de Vlaamse Gemeenschap behoort. Dit is een bevoegdheid van de gouverneur of de vice-gouverneur van Brussel. De Vlaamse Gemeenschap kan wel projecten uitwerken om anderstaligen te stimuleren om Nederlands te leren. Zo worden er al verschillende taalcurssussen op de werkvloer, bv. in winkels en op spoeddiensten, georganiseerd. De bedoeling is om in de toekomst nog meer taalcurssussen aan te bieden.

De minister pleit ervoor dat iedereen steeds in het Nederlands geholpen moet kunnen worden. Zeker wat betreft de publieke dienstverlening.

Er werden meerdere opmerkingen gemaakt over het organiseren van een kerntakendebat. Minister Smet begrijpt het scepticisme hierover, maar is hoopvol dat er deze keer resultaten zullen komen. Bovendien zal hij de suggestie om het kerntakendebat te laten organiseren door de leidend ambtenaar van de VGC en de secretaris-generaal van de Vlaamse Gemeenschap in overweging nemen.

De spreker vindt dat de voorliggende tekst met betrekking tot de Brusselnorm klaar en duidelijk is. Als doelpubliek wordt 30% van de Brusselse bevolking genomen. Dit komt ongeveer overeen met 5% van de totale Vlaamse bevolking.

Mevrouw Van den Brandt stelde zich vragen bij de betekenis van de term “geëngageerde keuze”. Hiermee wordt volgens de spreker niet verwezen naar subnationaliteit, maar eerder naar bv. ouderbetrokkenheid. Als een ouder zijn kind naar het Nederlandstalig onderwijs stuurt, wordt toch wel enige betrokkenheid van de ouders gevraagd. De ouders moeten de nodige verantwoordelijkheid opnemen wanneer hun kind in het Nederlandstalig onderwijs les volgt.

De spreker laat weten dat er momenteel overleg gepleegd wordt met BRIO in verband met hun heroriëntering. Dat is met het GOK-steunpunt op dezelfde manier gebeurd.

Er is inderdaad een verschil tussen de VDAB en Actiris. De VDAB volgt de werklozen veel beter op.

Minister Smet benadrukt dat hij uit allerlei hoeken signalen krijgt dat men zich zorgen maakt over het Nederlandstalig onderwijs. Die bezorgdheid komt niet alleen van ouders of leerkrachten, maar ook vanuit de vakbond. De ongerustheid over de kwaliteit van het Brussels Nederlandstalig onderwijs is vaak één van de redenen waarom Vlamingen terug naar Vlaanderen verhuizen. Dit betreurt de minister en daarom pleit hij ervoor om de aandacht te vestigen op het aanbieden van kwaliteitsvol onderwijs. We moeten de kwaliteit van het onderwijs kunnen garanderen. In de onderwijsproblematiek spreekt men vaak van het beleidsvoerend vermogen van scholen. Dit is vakjargon en betekent dat scholen al dan niet goed bestuurd worden.

In de beleidsnota wordt inderdaad gesproken over wonen waar je werkt. Volgens de minister zal tijdens deze legislatuur onderzocht worden hoe

dit zoveel mogelijk verwezenlijkt kan worden. De spreker is ervan overtuigd dat wonen waar je werkt belangrijk is om bv. mobiliteitsredenen, ecologische redenen enz.

Armoede is één van de fundamentele problemen in Brussel. In de Beleidsnota Brussel wordt verwezen naar het armoedebeleid dat verder uitgewerkt is in de Beleidsnota van Vlaams minister Ingrid Lie-ten.

Vlaams minister Smet hoopt dat de evaluatie van het GOK-decreet afgerond zal zijn op 1 september 2011.

Er werden tijdens de bespreking enkele vragen gesteld over de media. De heer Smet benadrukt dat het doelpubliek van de Brusselse media iedereen is die Nederlands spreekt of iedereen die er in geïnteresseerd is.

De Brusselse media worden momenteel gesubsidieerd, maar dit wil niet zeggen dat de overheid zich kan bemoeien met de inhoud van de programma's. Tal van mensen surfen meermaals per dag op het internet. Vandaar dat de minister ervoor pleit om de website www.brusselnieuws.be verder uit te werken. Via dit medium kan men nog meer Nederlandstalige of Nederlandkundige gebruikers bereiken.

Er werd ongerustheid geuit voor het personeel van de HOB. Minister Smet benadrukt dat alle sociale verworvenheden bij de overdracht behouden blijven. Het personeel moet zich zeker geen zorgen maken. Bovendien benadrukt de spreker dat het Muntpunt eigenlijk in de eerste plaats de bibliotheek is. OPB zal geïntegreerd worden in het Muntpunt.

De activiteiten in de gemeente met betrekking tot 11 juli behoren tot de bevoegdheid van de VGC en de lokale schepenen. Minister Smet is van mening dat het concert op de Grote Markt van Brussel op televisie uitgezonden moet worden. Naar aanleiding van de 11-juliactiviteiten heeft de minister al overlegd met minister-president Kris Peeters.

Minister Smet heeft er geen bezwaar tegen dat het Brussels Hoofdstedelijk Gewest zich wil focussen op de capaciteitsproblematiek in het Brussels onderwijs. Hij merkt wel op dat het Brussels Hoofdstedelijk Gewest inzake de spijbelproblema-

tiek geen enkel contact heeft opgenomen met de Vlaamse Gemeenschap.

Mevrouw Elke Van den Brandt stelt voor om minister Pascal Smet uit te nodigen in de Commissie Onderwijs. De spreker laat weten dat het idee van de ouderbetrokkenheid positief is, maar men kan kinderen niet weigeren wanneer hun ouders niet bereid zijn zich in te spannen voor het Nederlands. Kinderen mogen niet het slachtoffer worden van de onwil van hun ouders.

Verder betwijfelt de spreker of het echt wel nodig is om de Vlaamse instellingen te voorzien van bv. een vlag om extra te benadrukken dat het om een Vlaamse instelling gaat. Mevrouw Van den Brandt benadrukt dat de idee van de geëngageerde keuze slechts opgaat voor een deel van het beleid van minister Smet. Voor cultuur is dit bv. moeilijk toepasbaar.

Minister Pascal Smet is het hier helemaal niet mee eens. Hij vindt het een goed idee om de Vlaamse instellingen te voorzien van bv. een N. Hij is het wel eens met de benadering dat de geëngageerde keuze niet opgaat voor ieder beleidsdomein, maar voor de aangehaalde voorbeelden wel.

Verder zou **VGC-raadslid Elke Van den Brandt** graag een inzicht krijgen in de uitstroomstudies. De lokale dienstencentra eisen exclusieve infrastructuur. Zal het Vlaamse decreet hiervoor aangepast worden? Men mag wel de rol en functie van ene gemeenschapscentra niet in het gedrang brengen.

Minister Pascal Smet vindt dat er meerdere activiteiten moeten kunnen plaatsvinden in een gemeenschapscentrum. Hij is van mening dat men moet afstappen van exclusieve ruimten. De gebouwen en beschikbare ruimten moeten multifunctioneel zijn.

Mevrouw **Elke Van den Brandt** is het hier mee eens, maar ze benadrukt dat er op toegezien moet worden dat de verschillende activiteiten goed op mekaar afgestemd worden. Tegelijkertijd een praatgroep en een fanfare activiteiten laten ontplooiën in een gemeenschapscentrum is geen goed idee.

Daarnaast heeft de spreker bedenkingen bij de oprichting van een comité voor jeugdzorg. Volgens haar bestaat dit reeds.

Mevrouw Van den Brandt vindt bovendien minister Smet de meest geschikte persoon om een Ronde Tafelconferentie te organiseren.

Verder heeft de spreker bedenkingen bij de Brusselnorm waarbij de Vlaamse Gemeenschap voor haar Brusselbeleid 30% van de Brusselse bevolking als haar doelgroep beschouwt voor lokale voorzieningen, wat ongeveer overeen komt met 5% van de Vlaamse bevolking. Dit is niet juist volgens haar.

Minister Pascal Smet laat verstaan dat de ideale situatie zou zijn om 5% van de Vlaamse middelen in Brussel te investeren.

VGC-raadslid Greet Van Linter heeft nog een aantal bemerkingen bij het imago van Brussel, bij welzijn, bij de geestelijke gezondheidszorg en het Brussels Nederlandstalig onderwijs, maar ze zal deze niet formuleren. Aangezien minister Smet moeite doet om zijn beleidsnota toe te komen lichten, deed de spreker moeite om deze te bestuderen. Gezien de reacties van de raadsleden, is men deze werkwijze niet gewoon in de VGC-vergaderingen. Mevrouw Van Linter zal zich aanpassen aan de kortzichtigheid en het niveau van sommige raadsleden.

Mevrouw Annemie Maes laat weten dat ze nog steeds geen duidelijk antwoord heeft gekregen op haar vraag inzake het kwantitatief en kwalitatief publieksonderzoek. Wie wordt bedoeld met al degenen die geïnteresseerd zijn in de Brusselse media ?

Volgens **minister Pascal Smet** is de hoofddoelgroep van de Brusselse media de Brusselaars. Maar er moet onderzocht worden hoe de interesse in Brussel bij de Vlamingen gestimuleerd kan worden.

VGC-raadslid Annemie Maes maakt duidelijk dat het toch essentieel is om de Vlaamse Rand te betrekken bij het mediaonderzoek. Ten slotte vindt de spreker dat een kind met 2 Nederlandstalige ouders perfect kan functioneren in een klas met alleen maar anderstaligen.

De verslaggevers,
Herman MENNEKENS
Yamila IDRISI

De voorzitter,
Carla DEJONGHE